

Pakiet do samokształcenia dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej

Wydział Rozwoju Szkół i Placówek

WPROWADZENIE

Szanowni Państwo,

w ostatnich latach nastąpiło wiele zmian systemowych w edukacji małego dziecka. Ich nadrzędnym celem jest wspieranie rozwoju ucznia młodszego oraz wyrównywanie szans edukacyjnych. Główne zmiany służące realizacji tego celu to wprowadzenie rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego dla dzieci pięcioletnich oraz etapowe wprowadzanie obniżenia wieku realizacji obowiązku szkolnego do sześciu lat.

Rok szkolny 2014/2015 jest rokiem przełomowym. Do pierwszych klas trafi znacznie więcej dzieci sześcioletnich niż w latach ubiegłych. Szkoły i ich organy prowadzące podjęły wiele działań przygotowujących placówki do przyjęcia ucznia o rok młodszego. Dostosowano i dodatkowo wyposażono sale lekcyjne i place zabaw, zmieniono organizację pracy szkoły – tak aby dzieci w przyjaznej i bezpiecznej atmosferze mogły rozpocząć swoją przygodę ze szkołą. Jednak najważniejszą osobą i pierwszym przewodnikiem dziecka wprowadzającym go w ten nowy, ważny etap życiowy jest nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej. Pełni on kluczową rolę w łagodzeniu stresu adaptacyjnego wynikającego z przekroczenia tzw. progu szkolnego. To on odpowiada za wdrożenie dzieci w obowiązki szkolne w atmosferze spokoju i bezpieczeństwa. Obok działań dydaktycznych wykonuje czynności wychowawcze i opiekuńcze wobec swoich podopiecznych, podejmuje działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości.

Praca z uczniem młodszym wymaga modyfikowania procesu dydaktycznego w kierunku eksperymentowania, innowacyjności i stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej posiadają kompetencje zarówno do pracy w szkole, jak i w przedszkolu. Mają zatem możliwość modyfikowania metod i organizacji pracy z uczniem o rok młodszym, tak by nauka odbywała się poprzez zabawę i była aktywnym zdobywaniem wiedzy. Posiadają kompetencje do organizowania procesu dydaktycznego w sposób ciekawy i wspierający rozwój dziecka, z wykorzystaniem jego naturalnej gotowości do aktywności fizycznej i zainteresowania otaczającym światem.

Nauczyciele klas I–III to bardzo aktywna, stale doskonaląca się grupa zawodowa. Mogą oni stanowić dla siebie ważne źródło wiedzy i wzajemnej inspiracji. Tworzenie zespołów samokształceniowych przez nauczycieli daje możliwość dyskusji, wymiany doświadczeń, wspólnego wypracowywania rozwiązań dydaktyczno-wychowawczych oraz budowania dobrego klimatu pracy. Wartością pracy zespołowej jest spotkanie różnych punktów widzenia i perspektyw, wynikających z różnicy doświadczeń, sposobów pracy, posiadanych kompetencji i zdolności.

Polskie prawo oświatowe wskazuje na konieczność funkcjonowania w szkołach zespołów nauczycielskich na wielu poziomach i do realizowania różnorodnych zadań szkoły. Unia Europejska uznała pracę zespołową w oświacie za jeden z bardzo ważnych czynników rozwoju społeczeństw.

Wydział Rozwoju Szkół i Placówek Ośrodka Rozwoju Edukacji opracował dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej materiały stanowiące propozycję działań zespołów samokształceniowych, których celem jest doskonalenie kompetencji nauczycieli w obszarach ważnych z perspektywy pracy z uczniem młodszym na początku nauki w szkole. Przygotowany pakiet materiałów będzie sukcesywnie poszerzany o kolejne zagadnienia, istotne w edukacji wczesnoszkolnej.

Każdy z opracowanych obszarów został podzielony na szczegółowe zagadnienia, odpowiadające tematom spotkań zespołu samokształceniowego. Do poszczególnych spotkań została przygotowana propozycja działań zespołu oraz materiały edukacyjne, m.in. publikacje, scenariusze zajęć, materiały filmowe, przykłady dobrych praktyk. Terminy spotkań, zależnie od ich tematyki, odnoszą się zarówno do roku poprzedzającego rozpoczęcie przez dziecko nauki w szkole, jak i roku, w którym realizuje ono obowiązki szkolny.

Opracowany *Pakiet do samokształcenia dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej* jest skierowany do doświadczonych nauczycieli, którzy dostrzegają potrzebę wzbogacenia i urozmaicenia dotychczasowej pracy z uczniem młodszym, oraz do tych, którzy dopiero rozpoczynają swoją praktykę nauczycielską i potrzebują wsparcia w zorganizowaniu procesu dydaktyczno-wychowawczego w klasach I–III. W poszczególnych spotkaniach zespołu samokształceniowego przewidziany jest udział również innych osób zaangażowanych w organizację i realizację procesu edukacyjnego, np. dyrektora szkoły, wychowawców świetlicy, specjalistów, czy przedstawicieli organu prowadzącego.

Spośród propozycji obszarów tematycznych i poszczególnych spotkań, zespół samokształceniowy może wybrać te zagadnienia, które są ważne z punktu widzenia potrzeb danej szkoły, klasy i nauczycieli. Liczba spotkań, czas ich trwania oraz terminy realizacji należą do decyzji członków zespołu, zgodnie z diagnozą potrzeb i specyfiką pracy w konkretnej szkole.

Zapraszając Państwa do korzystania z przedstawionych materiałów, mamy nadzieję na jeszcze lepsze przygotowanie szkół i nauczycieli do pracy z dziećmi w klasach I–III, tak aby szkoła była bezpieczna i atrakcyjna dla ucznia oraz umożliwiła mu osiągnięcie sukcesu na miarę jego możliwości.

Zespół Wydziału Rozwoju Szkół i Placówek

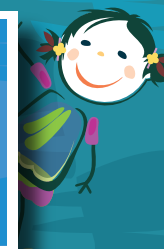
ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY

– PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

METODY PRACY

Z SZEŚCIOŁATKIEM W I KLASIE

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

OCENIANIE W KLASACH I–III

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY

PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

Spotkanie 1 Przygotowanie szkoły pod względem organizacyjnym i lokalowym do przyjęcia ucznia o rok młodszego

Spotkanie 2 Cechy rozwojowe dziecka sześciolatniego

Spotkanie 3 „Pierwsze kroki” w szkole

Spotkanie 4 Rozwiązywanie trudnych sytuacji dotyczących adaptacji pierwszoklasisty w szkole

PROPOZYCJA PLANU DZIAŁAŃ ZESPOŁU SAMOKSZTAŁCENIOWEGO NAUCZYCIELI EDUKACJI Wczesnoszkolnej

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY – PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 1 Przygotowanie szkoły pod względem organizacyjnym i lokalowym do przyjęcia ucznia o rok młodszego</p> <p>Cel: Analiza zasobów i potrzeb lokalowych szkoły</p>	<ol style="list-style-type: none"> Dyskusja na temat warunków lokalowych i wyposażenia szkoły w związku z rozpoczęciem nauki przez dziecko sześciolatnie (sale, pomoce dydaktyczne, szatnia, świetlica, stołówka, toalety, plac zabaw itp.): <ul style="list-style-type: none"> omówienie zasobów i ograniczeń warunków lokalowych szkoły w odniesieniu do potrzeb rozwojowych dziecka sześciolatniego, określenie potrzeb w powyższym zakresie. Przygotowanie wniosków do działań mających na celu poprawę bazy szkolnej. Zaplanowanie harmonogramu działań z wykorzystaniem opracowanych wniosków. 	<p><u>O sposobach zmniejszania stresu adaptacyjnego u dzieci</u> Ewa Zielińska</p> <p><u>Sześciolatek w szkole wyzwaniem dla dyrektora</u> Anna Florek</p> <p><u>Dzieci sześciolatnie w pierwszej klasie Szkoły Podstawowej nr 1 w Bolesławcu 1/2</u> materiał filmowy</p> <p><u>Dzieci sześciolatnie w pierwszej klasie Szkoły Podstawowej nr 1 w Bolesławcu 2/2</u> materiał filmowy</p> <p><u>Sześciolatek w szkole. Co może zrobić szkoła?, broszura informacyjna nr 02/2013 wydana w ramach serii „Biblioteka Entuzjastów Edukacji”</u> Anna Brzezińska</p>	Luty	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział dyrektora i przedstawiciela JST</p>

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY – PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 2 Cechy rozwojowe dziecka sześciolatniego</p> <p>Cel: Doskonalenie kompetencji nauczycieli dotyczących dostosowania sposobu pracy do cech rozwojowych dziecka sześciolatniego</p>	<ol style="list-style-type: none"> Dokonanie przeglądu literatury przez nauczycieli, specjalistów i ekspertów oraz analiza porównawcza cech rozwojowych dziecka sześciolatniego i siedmioletniego: <ul style="list-style-type: none"> wykład eksperta (np. psycholog rozwojowy, kliniczny) lub praca zespołowa: wspólny przegląd literatury na temat psychologii rozwojowej dziecka sześciolatniego i siedmioletniego, opracowanie analizy porównawczej dotyczącej rozwoju dziecka w tym wieku. Analiza specyfiki pracy z uczniem młodszym: <ul style="list-style-type: none"> wymiana doświadczeń nauczycieli dotyczących sposobów pracy z dziećmi – uwzględniających różnice rozwojowe między dziećmi sześciolatnimi i siedmioletnimi, omówienie wybranego przypadku ucznia i zaplanowanie specyficznego sposobu pracy. 	<p><u>Przed progiem. Jakie umiejętności są potrzebne do rozpoczęcia nauki w pierwszej klasie i jak je rozwijać?</u> Małgorzata Skura, Michał Lisicki, Dorota Sumińska (rozdz. 3 i 5)</p> <p><u>Osiągnięcia rozwojowe sześciolatka</u> Aleksandra Piotrowska (rozdz. 4.1 w: <u>Diagnoza przedszkolna i wspomaganie dzieci w osiągnięciu gotowości do nauki w szkole</u>)</p> <p><u>Diagnoza funkcjonowania uczniów sześciolatnich z zastosowaniem Skali Funkcjonowania Pierwszoklasisty (SFP)</u> Elżbieta Koźniewska, Andrzej Matuszewski, Elżbieta Zwierzyńska</p> <p><u>O adaptacji dziecka do warunków przedszkola (szkoły)</u> Ewa Zielińska</p> <p><u>O sposobach zmniejszania stresu adaptacyjnego u dzieci. Wskazówki i porady dla rodziców</u> Ewa Zielińska</p> <p>Artykuł jest adresowany do rodziców dzieci przedszkolnych. Wiele wskazówek można zastosować wobec dziecka sześciolatniego rozpoczynającego klasę pierwszą.</p>	<p>Kwiecień - Maj</p>	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział nauczycieli przedszkola, świetlicy i specjalistów</p>

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY – PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
	<p>3. Opracowanie wskazówek do pracy z uczniem młodszym uwzględniających jego rozwój fizyczny, psychiczny, poznawczy i społeczny, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Każdorazowo nagradzaj inicjatywę, wysiłek i starania dziecka. • Zachęcaj do samodzielności. • Rozpoznaj potrzeby i możliwości dziecka. • Dostosuj metody i techniki pracy do etapu rozwoju dziecka. • Współpracuj z rodzicami lub opiekunami dziecka. • Opracuj harmonogram kontaktów z rodzicami dziecka wymagającego wspomaganie. • Włącz uczniów starszych do procesu adaptacji sześciolatka. <p>4. Przygotowanie krótkiego materiału edukacyjnego dla rodziców, opisującego cechy rozwojowe sześciolatka.</p> <p>5. Wykorzystanie przygotowanego materiału edukacyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zamieszczenie na stronie internetowej szkoły (np. w formie prezentacji PowerPoint), • prezentacja materiału podczas spotkań z rodzicami dzieci sześciolatków. 	<p><u>Wcześniejszy obowiązek szkolny a umiejętności życiowe sześciolatków</u> Laura Izabela Jurga</p> <p><u>Kompetencje małego dziecka w szkole</u> Wiesława Krysa</p>		

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY – PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 3 „Pierwsze kroki” w szkole</p> <p>Cel: Ułatwienie dzieciom sześciolletnim adaptacji w szkole</p>	<ol style="list-style-type: none"> Praca zespołowa nauczycieli przedszkola i szkoły: <ul style="list-style-type: none"> zaplanowanie wspólnych działań ułatwiających adaptację przyszłego ucznia w szkole, opracowanie harmonogramu wizyt przedszkolaków w szkole. Ustalenie harmonogramu i organizacji „dni otwartych” dla dzieci sześciolletnich i ich rodziców. Opracowanie informacji dotyczącej harmonogramu „dni otwartych” i sposobu jej upowszechnienia. 	<p><u>Spotkania przedszkolaków z uczniami klas pierwszych</u></p> <p><u>Projekt PROM – system pomyslniej adaptacji w szkole – budowanie współpracy pomiędzy przedszkolem a szkołą</u> Agnieszka Matwis</p> <p><u>Rozwijanie współpracy przedszkola i szkoły przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne</u></p> <p><u>Scenariusz spotkania informacyjnego dla rodziców i dzieci, które rozpoczną naukę w I klasie szkoły podstawowej</u></p>	Październik	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział nauczycieli świetlicy i nauczycieli przedszkolnych</p>

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY – PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 4 Rozwiązywanie trudnych sytuacji dotyczących adaptacji pierwszoklasisty w szkole</p> <p>Cele: Wypracowanie sposobów rozwiązywania trudnych sytuacji dotyczących adaptacji pierwszoklasisty w szkole</p>	<ol style="list-style-type: none"> Wymiana doświadczeń dotyczących sytuacji trudnych. Przykładowe tematy do dyskusji: <ul style="list-style-type: none"> • sytuacja zdrowotna i społeczna ucznia, • trudne relacje: nauczyciel–rodzic, nauczyciel–uczeń, uczeń–uczeń, • wykluczenie i dyskryminacja, • inne sytuacje problemowe. Wspólne poszukiwanie rozwiązań. Dyskusja z wykorzystaniem przykładowych pytań: <ul style="list-style-type: none"> • Na czym polega trudna sytuacja (krótkie zdefiniowanie problemu)? Co jest jej przyczyną? • Czy w opisie sytuacji fakty są oddzielone od ocen, wyobrażeń lub przekonań? • Co każdy nauczyciel/inny pracownik szkoły/rodzic może zrobić, żeby rozwiązać sytuację problemową? • Co może pomóc w podjęciu współpracy przy rozwiązywaniu problemu? • Jakie są najlepsze rozwiązania? Opracowanie modelu rozwiązywania powtarzających się sytuacji problemowych. 	<p><i>Metody rozwiązywania konfliktowych sytuacji w szkole</i> Hanna Gasik</p> <p><i>Postawy i oddziaływania dorosłych w przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej</i> Tomasz Garstka</p> <p><i>Wspieranie dziecka z nadwagą i otyłością w społeczności szkolnej</i> Praca zbiorowa pod redakcją Anny Oblacińskiej</p>	<p>Październik</p>	<p>Działanie w roku szkolnym, w którym sześciolatek uczy się w I klasie</p> <p>Udział specjalistów zatrudnionych w szkole, pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych</p>

METODY PRACY Z SZESĆCIOLATKIEM W I KLASIE

Spotkanie 1 Specyfika pracy z dzieckiem sześciolatkiem

Spotkanie 2]' Przegląd metod i technik pracy odpowiadających potrzebom i możliwościom dziecka sześciolatniego

Spotkanie (Wspólne drugie śniadania jako jeden ze sposobów integracji grupy

Spotkanie) Prezentacja wybranych metod w praktyce jako forma wymiany doświadczeń

PROPOZYCJA PLANU DZIAŁAŃ ZESPOŁU SAMOKSZTAŁCENIOWEGO

NAUCZYCIELI EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ

METODY PRACY Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
Spotkanie 1 Specyfika pracy z dzieckiem sześciolatkim Cel: Dobór metod i technik pracy z uwzględnieniem cech rozwojowych dzieci sześciolatkim i siedmioletnich	<ol style="list-style-type: none">1. Przygotowanie i przedstawienie przez specjalistę lub nauczyciela prezentacji na temat charakterystyki rozwoju ucznia sześciolatka.2. Stworzenie schematu <i>Różnice i podobieństwa w rozwoju sześciolatkim i siedmioletnim</i> (analiza porównawcza) z wykorzystaniem materiałów wypracowanych podczas spotkań zespołu samokształceniowego poświęconych tematyce adaptacji pierwszoklasisty.3. Dyskusja i poszukiwanie odpowiedzi na pytania:<ul style="list-style-type: none">• Czy i jak różnicować metody pracy z sześciolatkim w odniesieniu do dotychczasowej pracy z siedmioletnim?• Na czym polega dostosowanie form i metod pracy do potrzeb i możliwości ucznia o rok młodszego?• Jakie rozwiązania można wdrożyć w naszej szkole?	<p><i>Osiągnięcia rozwojowe sześciolatka Aleksandra Piotrowska (rozdz. 4.1 w: Diagnoza przedszkolna i wspomaganie dzieci w osiągnięciu gotowości do nauki w szkole)</i></p> <p><i>Kto przychodzi do szkoły – dziecko czy uczeń? Małgorzata Skura, Michał Lisicki (rozdz. 1 w: Na progu. Ile w dziecku ucznia, a w nauczycielu mistrza? O co chodzi w pierwszej klasie?)</i></p> <p><i>Czego i jakimi metodami uczy się sześciolatek w I klasie? Małgorzata Sieńczewska (rozdz. 4.2 w: Diagnoza przedszkolna i wspomaganie dzieci w osiągnięciu gotowości do nauki w szkole)</i></p>	Kwiecień	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział nauczycieli przedszkola, świetlicy i specjalistów, dyrektora szkoły</p>

METODY PRACY Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
	<p>4. Opracowanie zestawu metod pracy i rozwiązań organizacyjnych, alternatywnych dla systemu klasowo-lekcyjnego. Można uwzględnić następujące propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • metoda projektu, • TIK, • nauczanie bezpodręcznikowe, • metody i techniki aktywizujące, • gry, zabawy, techniki dramowe, • plan daltoński (elementy), • metoda Marii Montessori (elementy). <p>5. Wybranie z opracowanego zestawu konkretnych metod i technik pracy do dalszej analizy. Przydzielenie poszczególnym nauczycielom wybranych metod w celu zaprezentowania ich podczas kolejnego spotkania.</p> <p>6. Zaplanowanie (w miarę możliwości) udziału w następnym spotkaniu nauczyciela z innej placówki, pracującego daną metodą.</p>	<p><i>Jakie metody nauczania najlepiej sprzyjają procesowi uczenia się dziecka?; Dlaczego praca w grupach (mniejszych i większych) jest skuteczniejsza niż indywidualna nauka?</i> Małgorzata Skura, Michał Lisicki (rozdz. 8 i 9 w: Za progiem)</p> <p><i>Szkoła atrakcyjna dla dziecka; Aktywność dziecka w: Razem z dzieckiem</i> Marzena Kędra, Monika Zatorska</p>		

METODY PRACY Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 2 i 3 Przegląd metod i technik pracy odpowiadających potrzebom i możliwościom dziecka sześciolatniego</p> <p>Cele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pogłębienie wiedzy na temat wybranych metod pracy, uwzględniających potrzeby i możliwości ucznia młodszego 2. Dokonanie analizy metod pod kątem przydatności i możliwości zastosowania ich w praktyce 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaprezentowanie przez nauczycieli przygotowanych metod i technik pracy z uczniem młodszym (zob. metody i rozwiązania wymienione powyżej). 2. Praca w grupach: określenie szans, zagrożeń i możliwości wynikających z zastosowania danych metod/technik w naszej szkole i konkretnych klasach. 3. Opracowanie listy zasobów i potrzeb dotyczących stosowania danych metod/technik i rozwiązań metodyczno-organizacyjnych. 4. Wstępne zaplanowanie działań wdrożeniowych i przekazanie ich do konsultacji dyrektorowi szkoły. 	<p><u>Praca metodą projektu</u> Marta Kotarba-Kańczugowska</p> <p><u>Multimedialne środowisko uczenia się – krótka charakterystyka wybranych elementów</u> Dorota Sobierańska</p> <p><u>Sieciakowa szkoła</u> Scenariusze zajęć lekcyjnych zamieszczonych w serwisie Sieciaki.pl, 6–12 lat</p> <p><u>Necio.pl – zabawa w Internet</u> Scenariusze zajęć zamieszczonych w serwisie Dzieckowsieci.fdn.pl</p> <p><u>Scenariusz zajęć Sieciaki</u> zamieszczony w serwisie Dzieckowsieci.fdn.pl</p> <p><u>scholaris.pl</u> Portal wiedzy dla nauczycieli ze scenariuszami zajęć i zasobami multimedialnymi</p>	<p>Maj, czerwiec</p>	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział nauczyciela pracującego daną metodą w innej szkole</p>

METODY PRACY Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
		<p><u><i>Plan daltoński</i></u> Film o Szkole Podstawowej ABiS „Szkoła dla dziecka”</p> <p><u>www.dalton.org.pl</u> Polskie Stowarzyszenie Dalton</p> <p><u><i>Jak dziś wygląda plan daltoński?</i></u> Roel Rohnel</p> <p><u><i>Nauczanie bezpodręcznikowe – działanie warte trudu</i></u> Krystyna Dąbek</p> <p><i>Aktywizujące metody i techniki w edukacji wczesnoszkolnej</i> Jadwiga Czyżewska, cz. I i II, AU OMEGA, Suwałki 1998</p> <p><i>Pomóż mi zrobić to samemu</i> Gabriela Badura-Strzelczyk, Kraków 1998</p> <p><i>Drama w szkole podstawowej</i> Halina Machulska, Alicja Pruszkowska, Jan Tatarowicz, Warszawa 1997</p> <p><i>Drama – zabawa i myślenie</i> Krystyna Pankowska, Warszawa 1990</p>		

METODY PRACY Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 4 Wspólne drugie śniadania jako jeden ze sposobów integracji grupy</p> <p>Cel: Analiza korzyści dla ucznia i nauczyciela wynikających z organizacji wspólnych śniadań w szkole/klasie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dyskusja na temat korzyści wynikających z przygotowywania i wspólnego spożywania śniadania w szkole ze zwróceniem uwagi na następujące zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • budowanie klimatu społecznego, • kształtowanie umiejętności psychospołecznych, • kształtowanie u uczniów prozdrowotnych nawyków żywieniowych, • uczenie sześciolatków pracy w małych grupach itp. 2. Prezentacja doświadczeń i omówienie różnych rozwiązań dotyczących organizacji wspólnych śniadań w szkole (możliwość wykorzystania programów „Szkłanka mleka” oraz „Owoce i warzywa w szkole”). 3. Określenie niezbędnych warunków do organizacji posiłku w klasie, stołówce szkolnej lub innym miejscu, zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami i możliwościami szkoły. 4. Opracowanie harmonogramu działań dotyczącego przygotowania uczniów do spożywania wspólnego śniadania – podział obowiązków i odpowiedzialności, praca w małych grupach. 	<p><u>Wspólne drugie śniadanie w szkole. Poradnik dla dyrektorów i pracowników szkół oraz rodziców uczniów</u> Barbara Woynarowska, Anna Oblacińska (przykłady dobrej praktyki, scenariusze dla rad pedagogicznych i klas I–III)</p> <p><u>Organizacja i realizacja edukacji zdrowotnej w szkole podstawowej</u> red. Barbara Woynarowska, cz. II (rozdz. I)</p> <p><u>Wspieranie dziecka z nadwagą i otyłością w społeczności szkolnej</u> Praca zbiorowa pod redakcją Anny Oblacińskiej (rozdz. I i II)</p>	<p>Wrzesień, październik</p>	<p>Działanie w roku szkolnym, w którym sześciolatek uczy się w I klasie</p> <p>Udział w spotkaniu (w miarę możliwości) nauczyciela, który organizuje wspólne drugie śniadania w swojej szkole</p>

METODY PRACY Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 5 Prezentacja wybranych metod w praktyce jako forma wymiany doświadczeń</p> <p>Cele: Zaprezentowanie wybranych metod i rozwiązań w działaniach praktycznych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie i przeprowadzenie przez poszczególnych nauczycieli zajęć lub ich fragmentów, podczas których zostaną zaprezentowane różnorodne metody, formy, techniki pracy oraz rozwiązania metodyczne i organizacyjne, które przyniosą efekty w ich klasie, są atrakcyjne dla uczniów oraz warte wdrożenia w innych klasach. 2. Omówienie obserwowanych zajęć pod kątem: <ul style="list-style-type: none"> • przebiegu zajęć (lub ich fragmentu), • zastosowanych metod, • korzyści jakie niesie stosowanie danej metody/techniki/rozwiązania, organizacyjnego lub metodycznego dla dzieci i nauczyciela, • możliwości zastosowania zaprezentowanej metody/techniki/rozwiązania, organizacyjnego lub metodycznego w innych klasach. 3. Zaplanowanie dalszej współpracy w doskonaleniu i modyfikowaniu metod pracy z dziećmi o kolejne pomysły i rozwiązania warte upowszechnienia w szkole. 		Czerwiec	Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Spotkanie 1 Pierwszy kontakt dzieci i ich rodziców ze szkołą

Spotkanie 2 Pierwszy miesiąc dziecka i rodzica w szkole

Spotkanie 3 Włączanie rodziców w życie klasy i szkoły

Spotkanie 4 Trudne sytuacje w relacjach z rodzicami

PROPOZYCJA PLANU DZIAŁAŃ ZESPOŁU SAMOKSZTAŁCENIOWEGO

NAUCZYCIELI EDUKACJI Wczesnoszkolnej

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 1 Pierwszy kontakt dzieci i ich rodziców ze szkołą</p> <p>Cel: Wypracowanie strategii informacyjnej skierowanej do przyszłych uczniów i ich rodziców</p>	<ol style="list-style-type: none"> Przeanalizowanie dotychczasowych doświadczeń szkoły związanych z organizacją działań informacyjno-promocyjnych skierowanych do przyszłych uczniów i ich rodziców. Przykładowe pytania do analizy: <ul style="list-style-type: none"> Jakich informacji o szkole poszukują rodzice (ze szczególnym uwzględnieniem rodziców dzieci sześciolatków)? Jakie są mocne strony naszej szkoły? Jaka jest jej specyfika? Jak szkoła jest przygotowana na przyjęcie sześciolatków? Jakie formy przekazu informacji były dotychczas wykorzystywane i jak oceniamy ich skuteczność (np. spotkania informacyjne, dni otwarte, strona internetowa szkoły, informacja we współpracujących ze szkołą instytucjach – przedszkola, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, JST, lokalne media, parafia itd.)? Sformułowanie wniosków i rekomendacji dotyczących planowania działań informacyjno-promocyjnych na najbliższy rok szkolny. Opracowanie koncepcji i harmonogramu działań informacyjno-promocyjnych skierowanych do przyszłych uczniów i ich rodziców. 	<p>6-latek w szkole – strona dla rodziców, najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi</p> <p>Scenariusz spotkania informacyjnego dla rodziców i dzieci, które rozpoczną naukę w I klasie szkoły podstawowej</p> <p>Materiały do polecenia rodzicom:</p> <p>Przed progiem. Jakie umiejętności są potrzebne do rozpoczęcia nauki w pierwszej klasie i jak je rozwijać? Małgorzata Skura, Michał Lisicki, Dorota Sumińska</p> <p>Przygotowanie dziecka do szkoły. Ostatni dzwonek Anna Brzezińska</p>	Styczeń	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatków</p> <p>Udział nauczycieli, świetlicy, dyrektora, przedstawicieli rady rodziców</p>

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 2 Pierwszy miesiąc dziecka i rodzica w szkole</p> <p>Cel: Doskonalenie umiejętności nawiązywania dobrych relacji i współpracy z rodzicami</p>	<ol style="list-style-type: none"> Wymiana doświadczeń dotyczących nawiązywania pierwszych kontaktów wychowawców klas I z rodzicami uczniów. Przykładowe zagadnienia do analizy: <ul style="list-style-type: none"> doświadczenia nauczycieli związane z włączaniem rodziców w proces adaptacji dziecka, działania inicjowane przez nauczyciela służące budowaniu dobrych relacji i zachęcaniu rodziców do współpracy już od pierwszych dni pobytu dziecka w szkole, trudne sytuacje w pierwszych kontaktach z rodzicami i ich przyczyny. Zapoznanie się z artykułem Marzeny Kędry <i>Włączanie rodziców w edukację dzieci</i>. Dyskusja na temat możliwości zastosowania proponowanych rozwiązań w realiach konkretnej szkoły. Opracowanie katalogu pomysłów i wskazówek dotyczących nawiązywania pierwszych kontaktów z rodzicami uczniów klas I. Praca w mniejszych zespołach z podziałem na obszary: <ul style="list-style-type: none"> pierwszy dzień w szkole – spotkanie w klasie po uroczystości rozpoczęcia roku szkolnego, pierwsze zebranie z rodzicami uczniów klasy I, kontakty z rodzicami w pierwszym miesiącu pobytu dziecka w szkole. Przedstawienie propozycji poszczególnych zespołów i dyskusja na temat możliwości ich wykorzystania przez nauczycieli, wychowawców świetlicy i innych pracowników szkoły. 	<p><i>Kto przychodzi do szkoły – dziecko czy uczeń?</i> Małgorzata Skura, Michał Lisicki (rozd. 1. w: Na progu. Ile w dziecku ucznia, a w nauczycielu mistrza? O co chodzi w pierwszej klasie?)</p> <p>Włączanie rodziców w edukację dzieci Marzena Kędra</p> <p>Scenariusz spotkania z rodzicami dotyczący specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci 6-letnich Katarzyna Leśniewska</p> <p>Rodzice w szkole Katarzyna Leśniewska, prezentacja</p> <p>Materiały do polecenia rodzicom:</p> <p>Jak kochać i wymagać Poradnik dla rodziców Joanna Sakowska</p> <p>Świerszczyk. Magazyn dla Rodziców</p>	<p>Kwiecień</p>	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział nauczycieli świetlicy</p>

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 3 Włączanie rodziców w życie klasy i szkoły</p> <p>Cel: Opracowanie propozycji działań integrujących społeczność szkolną i aktywizujących rodziców</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza podstaw prawnych dotyczących udziału rodziców w działaniach dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych szkoły pod kątem: <ul style="list-style-type: none"> • kompetencji rodziców wynikających z zapisów prawnych, • praktyk stosowanych w szkole w zakresie wykorzystywania powyższych kompetencji. 2. Dyskusja na temat korzyści wynikających z aktywnego udziału rodziców w życiu szkoły. 3. Opracowanie banku pomysłów służących aktywizowaniu rodziców i włączaniu ich do działań na rzecz szkoły z uwzględnieniem ich udziału w: <ul style="list-style-type: none"> • realizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego (np. lekcje prowadzone przez rodziców/z udziałem rodziców), • działaniach integrujących całą społeczność szkolną (np. imprezy, projekty, inicjatywy itp.), • nawiązywaniu współpracy szkoły ze środowiskiem lokalnym i budowaniu jej zewnętrznego wizerunku (np. festyny, koncerty). 	<p><u>Ustawa z dnia 7 września 1991. r o systemie oświaty z późn. zm.</u></p> <p><u>Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela z późn. zm.</u></p> <p><u>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego z późn. zm.</u></p> <p><u>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół z późn. zm.</u></p> <p><u>Włączanie rodziców w edukację dzieci</u> Marzena Kędra</p>	<p>Czerwiec</p>	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatkę</p> <p>Udział nauczycieli świetlicy, dyrektora, przedstawicieli rady rodziców</p>

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
		<p><u>Rodzice w szkole, przedszkolu, na osiedlu</u> Grzegorz Całek, Anna Poraj (fragmenty rozdziału <i>Działalność rady rodziców</i>, w nim m.in. przykładowe działania rodziców związane z rozwiązywaniem problemów w szkole, sposoby aktywizowania rodziców do działań w szkole)</p> <p><u>Rada rodziców w pytaniach i odpowiedziach</u> Grzegorz Całek</p> <p><u>Współpraca z rodzicami</u> <u>Rodzice partnerami w tworzeniu i realizacji strategii rozwoju szkoły</u> Elżbieta Nadziakiewicz</p> <p><u>Prezentacja Zespołu Szkół w Łajskach</u> obrazująca efekty współpracy nauczycieli i rodziców</p>		

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 4 Trudne sytuacje w relacjach z rodzicami</p> <p>Cel: Doskonalenie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach komunikacyjnych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wymiana doświadczeń na temat trudnych sytuacji dotyczących kontaktów z rodzicami i wybranie kilku z nich do dalszej analizy. 2. Przeanalizowanie w zespołach wybranych sytuacji z określeniem: <ul style="list-style-type: none"> • przyczyn danej trudności, • działań zaradczych, które może podjąć nauczyciel, z ewentualnym wsparciem ze strony specjalistów szkolnych (psycholog, pedagog), • działań zaradczych, które powinny być podjęte na poziomie całej szkoły, • skutecznych sposobów komunikacji w wybranej sytuacji problemowej. 3. Prezentacja wypracowanych rozwiązań i dyskusja. 4. Opracowanie i ewentualne przećwiczenie skutecznych komunikatów do zastosowania w wybranych sytuacjach. 	<p><u>Metody rozwiązywania konfliktowych sytuacji w szkole</u> Hanna Gasik</p> <p><u>Szkoła jako organizacja ucząca się-rola zewnętrznego wsparcia</u> (rozdz. 3–6)</p>	<p>Październik, listopad</p>	<p>Działanie w roku szkolnym, w którym sześciolatek uczy się w I klasie</p> <p>Udział nauczycieli świetlicy, psychologa, pedagoga</p>

OCENIANIE W KLASACH I-III

Spotkanie 1 Ocenianie w klasach I-III w świetle prawa i w praktyce naszej szkoły

Spotkanie 2 Ocenianie w klasach młodszych jako wspieranie rozwoju dzieci

Spotkanie 3 Ocenianie jako informacja zwrotna w procesie nauczania-uczenia się ucznia młodszego

Spotkanie 4 Konstruktywna informacja zwrotna w praktyce szkolnej

Spotkanie 5 Osoba nauczyciela w procesie oceniania

WSTĘP

Ocenianie jest zjawiskiem powszechnym. Dziecko od najmłodszych lat, na długo przed pójściem do szkoły, jest poddawane różnym ocenom. W szkole po raz pierwszy ocena ta ma charakter formalny i nadana jest jej społeczna ważność. Ocena szkolna dotyczy specyficznego, istotnego fragmentu aktywności dziecka, jakim jest systematyczna nauka i zachowanie w szkole.

Dzieci, przychodząc do szkoły, najczęściej oczekują sukcesu i chcą się uczyć. Naturalne dla ich wieku ciekawość świata i aktywność, realizowane w procesie uczenia się, są źródłem emocji kształtujących pozytywny stosunek do nauki.

Małe dzieci nie mają jeszcze wypracowanych schematów poznawczych odnoszących się do siebie jako „realizatora” zadań szkolnych. Obraz ten powstaje w głównej mierze na drodze modelowania przez nauczyciela. Nauczyciel, oceniając dziecko, tworzy swoistą matrycę, wzorzec, na podstawie którego uczy się ono oceniać samo siebie. Zatem już od pierwszych dni w szkole dziecko dowiaduje się, jakim jest uczniem. Biorąc pod uwagę znaczenie tych pierwszych doświadczeń oraz często niekontrolowaną tendencję nauczyciela do powielania własnych ocen w odniesieniu do konkretnych dzieci, można przyjąć, że powodzenie lub niepowodzenie wyrażane oceną na starcie szkolnym determinuje przebieg całej kariery szkolnej ucznia.

Ocenianie ma także wpływ na rozwój społeczny dzieci poprzez naśladowanie stosunku nauczyciela do danego ucznia przez jego rówieśników. Przyczynia się jednocześnie do kształtowania klimatu w klasie jako promującego współdziałanie bądź rywalizację.

Sposób oceniania dzieci w początkowym okresie nauki nie jest obojętny również ze względu na etap rozwoju poznawczego, na jakim się one znajdują. Większość dzieci w tym wieku posługuje się myśleniem konkretno-wyobraźniowym. Stosowanie przez nauczyciela ocen w postaci stopni lub innego rodzaju symboli jest mało zrozumiałe dla uczniów. Potrzebują oni konkretnych informacji odnoszących się do ich działania, dzięki którym widzą związek między własną aktywnością a uzyskaną oceną. Z uwagi na znaczną wrażliwość emocjonalną wskazane jest, by z tymi informacjami wiązały się pozytywne wzmocnienia dotyczące np. włożonego wysiłku.

Tematyce oceniania dzieci od początku ich nauki w szkole została poświęcona kolejna część *Pakietu do samokształcenia dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej*. Wszystkie zawarte tutaj informacje, propozycje publikacji i tematów do dyskusji zyskują szczególną wagę wobec faktu, że w najbliższym roku szkolnym 2014/2015, a także częściowo w następnym, klasy pierwsze będą zróżnicowane pod względem wiekowym. Będą się w nich uczyły dzieci posiadające różną wiedzę, umiejętności i doświadczenia wynikające np. z realizacji obowiązku przedszkolnego przez rok lub dwa lata. Ocenianie szkolne będzie zatem wymagało od nauczycieli dużej uważności i szczególnego wyczulenia na porównywanie osiągnięć uczniów. Mamy nadzieję, że promowane przez nas podejście do oceniania będzie służyło rozwojowi dziecka, motywowało go do nauki, wzmacniało poczucie własnej wartości i odpowiedzialności za uczenie się oraz budowało wysoką samoocenę, co w konsekwencji przyczyni się do sukcesu edukacyjnego na miarę jego potrzeb i możliwości.

PROPOZYCJA PLANU DZIAŁAŃ ZESPOŁU SAMOKSZTAŁCENIOWEGO NAUCZYCIELI EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ

OCENIANIE W KLASACH I–III

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 1 Ocenianie w klasach I–III w świetle prawa i w praktyce naszej szkoły</p> <p>Cel: Dostosowanie WSO do specyficznych potrzeb emocjonalnych i poznawczych ucznia młodszego</p>	<ol style="list-style-type: none"> Analiza aktów prawnych odnoszących się do oceniania ze szczególnym uwzględnieniem oceniania w klasach I–III. Zweryfikowanie zgodności Wewnętrzny Systemu Oceniania (WSO) szkoły z zapisami w rozporządzeniach MEN. Odniesienie poszczególnych zapisów WSO do specyfiki pracy z uczniem młodszym i jego funkcjonowania w klasie I – czy WSO w naszej szkole jest przyjazne dla ucznia młodszego? Zwrócenie szczególnej uwagi na okres adaptacji, indywidualne tempo wdrażania się uczniów do obowiązków szkolnych i znaczenie stosowania bieżącej informacji zwrotnej w ocenianiu postępów ucznia. Sformułowanie wniosków. Modyfikacja WSO z uwzględnieniem wniosków i umieszczenie zapisu o konieczności stosowania bieżącej informacji zwrotnej uwzględniającej cechy rozwojowe dziecka sześciolatniego. 	<p><u>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. 2007 nr 83, poz. 562, z późn.zm.)</u></p> <p><u>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2012, poz. 977)</u></p> <p><u>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. 2009 nr 168, poz. 1324, z późn. zm.)</u> <u>Prezentacja Ocenianie w kl. I–III</u></p>	Maj	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa szkolnego</p>

OCENIANIE W KLASACH I–III

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 2 Ocenianie w klasach młodszych jako wspieranie rozwoju dzieci</p> <p>Cel: Refleksja nad stosowanym sposobem oceniania z punktu widzenia jego wpływu na rozwój dzieci</p>	<ol style="list-style-type: none"> Ocenianie wynikowe a ocenianie rozumiane jako proces. Autorskie modele oceniania wspierającego rozwój uczniów w młodszych klasach – prezentacja i wymiana doświadczeń. Dokonanie analizy porównawczej zysków, kosztów bądź zagrożeń wynikających ze stosowania oceniania sformalizowanego (stopnie) oraz oceniania wspierającego rozwój. Wpływ wymienionych sposobów oceniania na funkcjonowanie dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem: <ul style="list-style-type: none"> • motywacji do nauki, • samooceny i poczucia własnej wartości, • poczucia odpowiedzialności za własne uczenie się. Omówienie specyficznych właściwości rozwojowych dzieci sześciolletnich i określenie wskazówek dotyczących oceniania w klasie I. 	<p><i>Diagnoza i motywacja Ocenianie opisowe</i> Magdalena Roszkowska-Przetacznik, Kraków 2000, część II</p> <p><i>Ocenianie opisowe a rozwój dziecka</i> Krystyna Rau, Irena Chodoń, Poznań 1999, s. 11–14</p> <p><i>Ocenianie opisowe – dobre czy złe?</i> Danuta Moroz, „Edukacja i Dialog” nr 5/2001</p> <p><i>Ocena opisowa w edukacji szkolnej</i> Bogusław Śliwerski, „Edukacja i Dialog” nr 8/1997</p> <p><i>Jakość edukacji</i> red. Grzegorz Mazurkiewicz, Anna Goćłowska (rozdz. <i>Procesy nieuświadomionego uczenia się bez zaciekawienia</i>)</p>	<p>Czerwiec, sierpień</p>	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatkę</p> <p>Udział psychologa szkolnego lub specjalisty z poradni psychologiczno-pedagogicznej</p> <p>Zaproszenie nauczyciela z innej szkoły stosującego ciekawy sposób oceniania</p>

OCENIANIE W KLASACH I–III

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 3 Ocenianie jako informacja zwrotna w procesie nauczania–uczenia się ucznia młodszego</p> <p>Cel: Doskonalenie umiejętności konstruowania i udzielania informacji zwrotnej wspierającej rozwój ucznia</p>	<ol style="list-style-type: none"> Co wiemy, a co powinniśmy wiedzieć na temat informacji zwrotnej? – wykład eksperta uwzględniający następujące zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> ocena opisowa, ocena wyrażona stopniem szkolnym (1–6), ocena opisowa a informacja zwrotna. Określenie struktury efektywnej informacji zwrotnej. Analiza przykładów zawartych w dostępnej literaturze przedmiotu – uwzględnienie treści, które są szczególnie ważne dla ucznia młodszego. Opracowanie przykładowej listy konstruktywnych zwrotów kierowanych do ucznia odnoszących się do procesu, efektów pracy bądź zachowań ucznia wg struktury informacji zwrotnej. Omówienie sposobów i form przekazywania rodzicom IZ o postępach ucznia: <ul style="list-style-type: none"> wymiana doświadczeń nauczycieli na temat najbardziej efektywnych sposobów udzielania IZ w zależności od treści (sprawy, zagadnienia, problemu), jakie nauczyciel ma do przekazania rodzicom; zachęcenie rodziców do stosowania informacji zwrotnej w relacji z dzieckiem; IZ jako narzędzie budowania współpracy z rodzicem i planowania działań wspierających rozwój ucznia. 	<p><u>Ocenianie kształtujące: Dzielmy się tym, co wiemy! Zeszyt trzeci: Informacja zwrotna red. Małgorzata Gregorczyk, Magdalena Swat-Pawlicka</u></p> <p><u>Co wiemy na temat informacji zwrotnej?</u> Aktywna Edukacja, materiały z kursu dla koordynatorów, moduł V</p> <p><i>Ocenianie: sensowna informacja zwrotna zamiast stopni i porównywania z kolegami</i> Jere Brophy [w:] tegoż, <i>Motywowanie uczniów do nauki</i> (rozd. 3 <i>Wiara uczniów we własne możliwości</i>)</p> <p><i>Informacja zwrotna nauczyciela dla ucznia</i> Danuta Sterna (w tejże, <i>Ocenianie kształtujące w praktyce</i>, Warszawa 2006)</p>	Wrzesień	<p>Działanie w roku szkolnym, w którym sześciolatek uczy się w I klasie</p> <p>Udział w spotkaniu eksperta/pracownika naukowego, pracownika systemu doskonalenia, lidera ds. oceniania w szkole, psychologa, pedagoga szkolnego</p>

OCENIANIE W KLASACH I–III

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 4 Konstruktywna informacja zwrotna w praktyce szkolnej</p> <p>Cel: Zastosowanie konstruktywnej informacji zwrotnej w pracy z uczniem młodszym i analiza jej wpływu na funkcjonowanie dzieci w klasie i szkole</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie i przeprowadzenie przez nauczyciela zajęć edukacyjnych, prezentujących m.in. wykorzystanie konstruktywnej informacji zwrotnej w toku pracy z uczniem młodszym. 2. Wspólne omówienie zajęć oraz szczegółowa analiza informacji zwrotnych przekazywanych uczniom pod kątem ich wpływu na: <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie uczniów w procesie edukacyjnym, • samoocenę i poczucie własnej wartości uczniów, • budowanie klimatu klasy. 3. Zredagowanie wskazówek i wniosków do dalszej pracy. 		Wrzesień	<p>Działanie w roku szkolnym, w którym sześciolatek uczy się w I klasie</p> <p>Udział doradcy metodycznego</p>

OCENIANIE W KLASACH I–III

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 5 Osoba nauczyciela w procesie oceniania</p> <p>Cel: Przedstawienie znaczenia i wpływu osobowości nauczyciela na sposób oceniania uczniów</p>	<ol style="list-style-type: none"> Dyskusja na temat znaczenia osoby nauczyciela w rozwoju ucznia młodszego. Uwzględnienie przykładowych zagadnień: <ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel jako autorytet i wzór do naśladowania. Style nauczania i kierowania klasą (autorytarny, liberalny, demokratyczny). Umiejętności interpersonalne nauczyciela (np. empatia, otwartość, umiejętność komunikowania się, budowania przyjaznej atmosfery, rozwiązywania konfliktów, aktywnego słuchania...). Omówienie wpływu postaw, stylów nauczania i umiejętności interpersonalnych nauczyciela na sposób oceniania. 	<p><i>Style nauczania w: Dyscyplina i kierowanie klasą</i> Clifford H. Edwards, Warszawa 2008 (rozdz. 5 <i>Logiczne konsekwencje: Rudolf Dreikurs</i>)</p> <p><i>Motywowanie uczniów do nauki</i> Jere Brophy, Warszawa 2012 (<i>Nauczaj atrakcyjnie – rozdz. 2 Formowanie wspólnoty dydaktycznej; Nauczyciel jako wzór – rozdz. 7 Wzbudzanie motywacji do nauki</i>)</p> <p><i>Samoaktualizacja w teorii i praktyce kształcenia nauczycieli</i> Janina Janowska, Lublin 1998</p>	Październik	Działanie w roku szkolnym, w którym sześciolatek uczy się w I klasie

OCENIANIE W KLASACH I–III

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
	<p>3. Omówienie czynników zakłócających i błędów w procesie oceniania (psychologiczne i społeczne aspekty procesu oceniania) oraz sformułowanie sposobów ich ograniczania.</p> <p>4. Refleksje na temat własnych postaw, preferowanego stylu nauczania oraz posiadanych umiejętności interpersonalnych i ich wpływu na sposób oceniania. Przykładowe pytania do refleksji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Co ma wpływ na mój sposób oceniania? • Jak oceniam moje ocenianie (co oceniam pozytywnie, a co negatywnie i dlaczego)? • Jak mój sposób oceniania wpływa na uczniów i klimat w klasie? • Co warto zmienić w moim sposobie oceniania i w jaki sposób? 	<p><i>Psychologiczne i społeczne aspekty procesu oceniania</i> Elżbieta Koźniewska, Bogusława Kalinowska, TRENDY nr 2/2012</p> <p><i>Nauczyciel w świecie dziecka; Jak sprawdzać i oceniać?</i> Marzena Kędra, Monika Zatorska, (w tymże, <i>Razem z dzieckiem</i>, Warszawa b.r.)</p>		

Pakiet do samokształcenia dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej został opracowany w Wydziale Rozwoju Szkół i Placówek ORE. Publikacja na CD - sfinansowana przez projekt System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół. Ośrodek Rozwoju Edukacji jako wydawca niniejszego materiału edukacyjnego oświadcza, że dokłada wszelkich starań aby przestrzegać zobowiązań, wynikających z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Jednak w przypadku jakichkolwiek wątpliwości z Państwa strony prosimy o kontakt z wydawcą.

T U J E S T E Ś M Y

www.ore.edu.pl
ore@ore.edu.pl

Ośrodek
Rozwoju Edukacji
Al. Ujazdowskie 28, 00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
fax: 22 345 37 70

Ośrodek
Rozwoju Edukacji
ul. Polna 46a, 00-644 Warszawa
tel. 22 570 83 00
fax: 22 825 23 67

Instytucja Pośrednicząca
II stopnia dla Priorytetu III PO KL
Al. Szucha 25, 00-918 Warszawa
tel. 22 34 74 850
fax 22 34 74 851

Centrum Szkoleniowe
w Sulejówku, ul. Paderewskiego 77
05-070 Sulejówek
tel. 22 783 37 85

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał jest rozpowszechniany bezpłatnie.

